

С. Ветлинський

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Проведено аналіз сучасного захисту військовослужбовців в умовах проведення Антитерористичної операції. Здійснено аналіз нормативно-правового забезпечення у сфері соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей. Проаналізовано низку нормативно-правових актів, які регулюють питання соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей; класифіковано інструменти соціального захисту військовослужбовців із застосуванням як традиційних (фінансових), якими користується переважно держава, так і нетрадиційних (нефінансових), що є спільним дієвим інструментом реалізації своїх функцій з боку взаємодіючих суб'єктів соціальної політики. Запропоновано запровадити програму реабілітації учасників АТО на загальнонаціональному рівні.

Ключові слова: збройний конфлікт, АТО, соціальний захист, військовослужбовці, учасники антитерористичної операції.

Соціально-політичні зміни в нашій державі, що призвели до виникнення збройного конфлікту, зумовили появу нової категорії осіб – військовослужбовців, які виконують завдання в зоні Антитерористичної операції. Тому виникає необхідність надання соціальних гарантій учасникам АТО, членам їх сімей, пораненим військовослужбовцям, а також сім'ям, члени яких загинули під час проведення АТО, зокрема у частині поліпшення фінансово-матеріального стану зазначених категорій осіб.

Мета статті – проаналізувати сучасний стан соціального захисту військовослужбовців в умовах проведення антитерористичної операції, визначити основні напрями соціального захисту та запропонувати конкретні заходи щодо життєзабезпечення військовослужбовців, учасників АТО у сучасних умовах.

Враховуючи гібридний тип неоголошеної війни Російської Федерації проти України та з метою недопущення подальшого введення регулярних російських військ на територію України, прикритих “миротворчою місією” 14 квітня 2014 р. в Україні було розпочато Антитерористичну операцію.

Події, які відбуваються на сьогодні на Сході нашої країни потребують значного посилення системи соціального захисту. На сьогодні нагальною є проблема у сфері соціального забезпечення учасників АТО, військовослужбовців, які тривалий час захищають незалежність та територіальну цілісність України.

Сучасне забезпечення соціального захисту військовослужбовців – це цілеспрямована системна діяльність держави і громадянського суспільства щодо забезпечення дієвості нормативно-правових актів, якими встановлені відповідні пільги, гарантії та компенсації військовослужбовцям у зв'язку з виконанням ними обов'язків військової служби.

На сьогодні в Україні визначальне місце у системі соціального забезпечення та соціального захисту громадян посідає Міністерство соціальної політики, яке є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і яке забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції,

зокрема забезпечення їх психологічної реабілітації, санаторно-курортного лікування, технічними та іншими засобами реабілітації, житлом, надання освітніх послуг, організації поховання, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених із військової служби, та учасників антитерористичної операції [1].

Відповідно до Закону України “Про внесення змін до статті 6 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, учасників антитерористичної операції віднесено до категорії учасників бойових дій, що надає їм право користуватися гарантіями соціального захисту ветеранів війни [2].

З метою підвищення рівня соціальних і правових гарантій військовослужбовців, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації в особливий період, та членів їх сімей до нормативно-правових актів, що регулюють зазначену сферу правовідносин, внесено відповідні зміни, якими:

- передбачено розширення кола осіб, що є учасниками бойових дій, та відповідно до якого змінюється порядок надання статусу учасника бойових дій за участь в антитерористичній операції;
- збільшене грошове забезпечення громадян, призваних під час мобілізації, а саме, встановлено виплати на рівні виплат військовослужбовцям контрактної служби (раніше передбачалося на рівні виплат військовослужбовцям строкової служби);
- встановлено гарантії збереження місця роботи, посади, середнього заробітку, за всіма громадянами, які призвані під час мобілізації на військову службу, також є обов’язковою до нарахування одноразова грошова допомога, що виплачується на день демобілізації;
- зберігається право на підприємницьку діяльність для приватних підприємців при їх призові на військову службу під час мобілізації;
- у разі на військову службу під час мобілізації осіб пенсійного віку за ними зберігається виплата пенсій; не допущено зменшення розміру пенсій офіцерам запасу, які призвані під час мобілізації;
- час проходження військовослужбовцями військової служби в особливий період, що оголошується відповідно до Закону “Про оборону України”, зараховуються до стажу роботи (зокрема до стажу роботи за спеціальністю), вислуги років, а також до стажу державної служби на пільгових умовах;
- встановлено додаткові гарантії соціального захисту військовослужбовців в особливий період відносно надання відпусток;
- передбачено виплату з 1 травня 2014 р. грошової винагороди в розмірі 100% місячного грошового забезпечення, але не менш ніж 3000 грн;
- запроваджено виплату грошового забезпечення членам сімей військовослужбовців у разі неможливості ними його отримання під час участі у бойових діях та операціях тощо.

Постановою Кабінету Міністрів України № 326 від 11.08.2014 р. утворено Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі – Служба). Служба є центральним органом виконавчої влади України, на яку покладено встановлення статусу учасника бойових дій учасникам антитерористичної операції, надання їм передбачених законодавством соціальних гарантій, адаптація та психологічна реабілітація, забезпечення санаторно-курортним лікуванням, технічними та іншими засобами реабілітації, забезпечення житлом ветеранів війни, соціальної та професійної адаптації.

Службою утворено міжвідомчу комісію з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій.

З урахуванням нових викликів сьогодення та з метою вирішення зазначених проблем Мінсоцполітики України спільно із Службою, науковими, соціальними, освітніми

установами, громадськими та волонтерськими організаціями створює ефективну загальнодержавну систему психологічної реабілітації та соціальної адаптації ветеранів війни та учасників антитерористичної операції.

Для вирішення питань психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції, окрім коштів державного бюджету залучається також фінансова допомога міжнародних організацій, зокрема програм НАТО, ОБСЄ, ПРООН, про співпрацю з питань психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції, встановлено домовленості з посольствами США, Ізраїлю, Болгарії.

З метою професійної адаптації Службою створено та оновлюється база даних установ, організацій, закладів, що перебувають у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, інших силових структур, а також обласних, Київської міської державних адміністрацій і мають можливість надавати послуги з соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції.

Удосконалено порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших категорій осіб та затверджено порядок забезпечення цими засобами учасників антитерористичної операції незалежно від встановлення інвалідності.

Забезпечено можливість протезування за кордоном осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції і потребують складного протезування, за рахунок коштів Державного бюджету України, а також забезпечення житлом осіб, які під час антитерористичної операції втратили кінцівки або мають порушення опорно-рухового апарату [3].

Організовано роботу щодо встановлення статусу учасника бойових дій. Так, учасники АТО отримують статус учасника бойових дій відповідно до пункту 19 ст. 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Водночас, виникають певні проблеми з цього питання, а саме це довготривала процедура видачі посвідчень учасника бойових дій, неможливість встановлення статусу інваліда війни інвалідам з числа АТО [4].

Учасникам бойових дій, згідно зі ст. 12 зазначеного закону, надаються понад 20 різних видів пільг. Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України. Уряд також встановив грошові винагороди за безпосередню участь в АТО, успішне виконання бойових завдань та за знищену військову техніку ворога.

В особливий період або під час проведення антитерористичної операції військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу за безпосередню участь у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду виплачується винагорода у відсотках місячного грошового забезпечення. Розмір винагороди визначається, враховуючи розмір посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних додаткових видів місячного грошового забезпечення постійного спрямування, премії та повинен становити не менш ніж 3000 грн на місяць. У разі, коли військовослужбовець, особа рядового або начальницького складу, що брали безпосередню участь у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду менше одного календарного місяця, розмір винагороди визначається пропорційно дням участі, зважаючи на її розмір, що становить не менш ніж 3000 грн. Винагорода військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу виплачується також під час безперервного перебування на стаціонарному лікуванні в закладах охорони здоров'я після отриманих під час безпосередньої участі у

воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду поранень (контузії, травми, каліцтва). Військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу та резервістам виплачуються додаткові винагороди за виконання окремих завдань під час безпосередньої участі у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду [5].

З 18 березня 2014 р. військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, грошове забезпечення виплачується в порядку та розмірах, установлених для осіб офіцерського складу, осіб рядового сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом [6].

За громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи (посада), середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності [7].

Трудовий та страховий стаж, час перебування громадян України на військовій службі (зокрема в особливий період) зараховується до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, стажу державної служби, стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України [8].

Військовослужбовці та учасники АТО мають певний пріоритет у працевлаштуванні. За військовослужбовцями строкової служби, які до призову працювали на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності і господарювання, зберігається при звільненні з військової служби право на працевлаштування їх в тримісячний строк на те ж підприємство, в установу чи організацію або їх правонаступники на посаду, не нижчу за ту, яку вони займали до призову на військову службу [9].

Надбавка в розмірі 100% грошового забезпечення за виконання особливо важливих завдань під час проходження служби військовослужбовцям, що залучаються Антитерористичним центром та його координаційними групами до проведення заходів щодо запобігання терористичним проявам та їх припинення, за період виконання ними спеціальних завдань, пов'язаних з антитерористичною діяльністю [10].

За військовослужбовцями, захопленими в полон або заручниками (крім тих, які добровільно здалися в полон), або безвісно відсутніми, зберігаються грошове та інші види забезпечення. Сім'ям зазначених військовослужбовців щомісячно виплачується грошове забезпечення, зокрема додаткові та інші види грошового забезпечення, в розмірах, що встановлені військовослужбовцю на день захоплення його в полон або заручником, або безвісної відсутності. Грошове забезпечення виплачується: дружині (чоловіку), а в разі її (його) відсутності – повнолітнім дітям, які проживають разом з нею (ним), або законним представникам (опікунам, піклувальникам) чи усиновлювачам неповнолітніх дітей (інвалідів із дитинства – незалежно від їх віку), а також особам, які перебувають на утриманні військовослужбовців, або батькам військовослужбовців рівними частками, якщо військовослужбовці не перебувають у шлюбі і не мають дітей. При цьому виплата грошового забезпечення цим членам сімей здійснюється до повного з'ясування обставин захоплення військовослужбовців у полон або заручниками, або їх звільнення, або визнання їх у встановленому законом порядку безвісно відсутніми чи померлими. У всіх випадках виплата грошового забезпечення здійснюється не більше, ніж до дня виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини. У разі індексації грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів грошове забезпечення членам сімей

військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, або безвісно відсутніх виплачується з урахуванням такої індексації. Військовослужбовці ЗС України, інших, утворених відповідно до законів України військових формувань, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, особи рядового, начальницького складу і військовослужбовці МВС України, які, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, брали участь в антитерористичній операції на сході України та зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, мають право на безоплатне медичне обслуговування (лікування, медичну реабілітацію та інше) в Клінічній лікарні "Феофанія" Державного управління справами. Медична допомога надається закладами охорони здоров'я невідкладно.

Військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) та членам їх сімей надано гарантоване право не більше одного разу на рік на санаторно-курортне лікування та відпочинок у санаторіях відповідних відомств, будинках відпочинку, пансіонатах і на туристських базах із частковою оплатою вартості путівок у пільгових розмірах та порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України. Військовослужбовцям, які, відповідно до висновків військово-лікарської комісії, після лікування в госпіталах направляються до санаторію для продовження лікування, путівки надаються безоплатно. Військовослужбовці, які отримали захворювання, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби, після проходження відповідного лікування у військово-медичному закладі охорони здоров'я мають право на позачергове одержання путівок до відомчих санаторно-курортних та оздоровчих закладів.

Військовослужбовцям, а також звільненим з військової служби особам, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та членам їх сімей, які перебувають на їх утриманні, батькам та членам сімей військовослужбовців, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження військової служби, надається 50% знижка плати за користування житлом (квартирної плати) та плати за комунальні послуги (водопостачання, газ, електрична, теплова енергія та інші послуги) в жилих будинках усіх форм власності в межах встановлених норм, передбачених законодавством, 50% знижка плати за встановлення і користування квартирним телефоном.

Пільги, передбачені для учасників бойових дій поширюються на: сім'ї військовослужбовців та прирівняних до них осіб, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час захисту Батьківщини або виконання інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), а також внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті або одержаного в період проходження військової служби; сім'ї осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час участі в антитерористичній операції, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

Створення ефективної системи соціального захисту військовослужбовців є головним та актуальним завданням держави по гарантуванню національної безпеки.

Ключовими напрямками діяльності органів державної влади у сфері посилення соціального захисту військовослужбовців, які беруть участь в АТО, на сьогодні є:

1) формування та запровадження діяльності єдиного реєстру учасників АТО, що виведе на новий якісний рівень соціальний захист військовослужбовців та членів їхніх сімей (формування і введення бази даних; встановлення статусу учасника бойових дій, що дає право на відповідні пільги та компенсації; забезпечення гарантованого виконання державою прав

- інвалідів-учасників АТО; підтримка сімей військовослужбовців, які загинули в зоні АТО тощо);
- 2) запровадження ефективної моделі грошового забезпечення військовослужбовців;
 - 3) встановлення на законодавчому рівні дієвого механізму забезпечення (оновлення порядку набуття такого права) житлом військовослужбовців та їхніх сімей;
 - 4) удосконалення існуючої системи пільг та компенсацій для учасників АТО та членів їхніх сімей;
 - 5) ефективне вирішення соціальних питань в умовах військового навчання, несення бойової та допоміжної служби;
 - 6) створення системи психологічної та фізіологічної реабілітації для учасників АТО;
 - 7) надання можливості усім реалізувати потребу у санаторно-курортному лікуванні, оздоровленні тощо.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 111 від 09.04.2014 р. «Питання грошового забезпечення військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період» грошове забезпечення зазначеній категорії військовослужбовців повинно виплачуватися у порядку та розмірах, установлених для військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом [11].

Систему соціального захисту військовослужбовців в Україні доцільно вдосконалювати на основі таких принципів:

- поєднання особистих інтересів військовослужбовців з інтересами держави при взаємній відповідальності;
- співвідношення необхідного рівня соціальної захищеності з реальними можливостями її забезпечення;
- забезпечення соціального захисту військовослужбовців на компенсаційній основі з безумовним виконанням ними своїх обов'язків та добровільним прийняттям певних обмежень своїх прав;
- обов'язкового включення до сфери дії норм соціального захисту членів сімей військовослужбовців, ветеранів війни, військової служби, учасників бойових дій та інвалідів війни;
- створення найбільш сприятливих умов для роботи державних органів щодо забезпечення соціальних прав військовослужбовців та членів їх сімей;
- створення законних (легітимних) механізмів і форм реалізації державної соціальної політики у військовій сфері.

На сьогодні система соціального захисту військовослужбовців враховує встановлені законом права і свободи, гарантії, пільги та компенсації, які надаються військовослужбовцям у зв'язку з виконанням ними обов'язків військової служби.

Потребує збільшення державне фінансування додаткових витрат Міністерства оборони України на виплату грошової допомоги сім'ям загиблих і пораниених військовослужбовцям, які брали участь в АТО.

В частині вирішення житлової проблеми сімей військовослужбовців-учасників АТО потрібно реалізувати право на отримання житла першочергово сім'ям військовослужбовців-учасників АТО, які не мають власного житла.

Необхідно впроваджувати в життя програму реабілітації учасників АТО. Програма повинна передбачати законодавчо закріплені гарантії та аспекти реабілітації та адаптації, що безпосередньо стосуються учасників бойових дій АТО: медичну реабілітацію, що передбачає відновлювальну терапію, реконструктивну хірургію, протезування тощо [12] психологічну реабілітацію, що передбачає психологічні, психолого-педагогічні, соціальні заходи, які направлені на відновлення, корекцію або компенсацію порушених психічних

функцій, станів, особистісного й соціального статусів; професійну реабілітацію, що складається з професійної орієнтації, професійної освіти, професійно-виробничої адаптації; соціальну реабілітацію, яка передбачає соціальну та соціально-побутову адаптацію.

Необхідне також створення сприятливих умов для реабілітації та соціальної адаптації учасників АТО за сприяння центральних та місцевих органів державної влади, допомоги бізнесу, залучення волонтерських, громадських й міжнародних організацій: 1) залучення фінансової та технічної допомоги; 2) виділення кредитів на спеціальних пільгових умовах; 3) фінансування будівництва житла, запровадження механізмів співучасті фінансування; 4) створення робочих місць (запровадження певних квот), зокрема для інвалідів-учасників бойових дій АТО; 5) організація для учасників бойових дій та АТО та їх сімей центрів реабілітації та адаптації; 6) законодавче урегулювання та чітке визначення поля діяльності волонтерських організацій; 7) додаткова матеріально-фінансова підтримка учасників бойових дій та АТО та їх сімей з недержавних фондів.

Крім того, програма повинна охоплювати послідовну інформаційну, роз'яснювальну суспільну політику, що сприяє соціальній адаптації та подоланню посттравматичного стресового синдрому серед учасників бойових дій АТО: 1) представництво в органах державної влади; 2) створення громадських організацій; 3) вплив в установленому законом порядку на процеси прийняття державних рішень, що стосуються учасників бойових дій та АТО; 4) формування та підтримка сприятливої суспільної думки щодо учасників АТО.

На регіональному рівні проекти подібних програм вже напрацьовані та активно обговорюються можливість їх запровадження. Прийняття та реалізація такою Програми на загальнодержавному рівні дозволило б згодом уникнути негативних явищ, пов'язаних зі скороченням або ліквідацією пільг, переглядом статусу учасників та гарантій державної допомоги.

Ефективному забезпеченню такої діяльності може сприяти вивчення досвіду країн, яким вже доводилось вирішувати такі задачі. Подібний досвід був, наприклад, в Грузії, де за сприяння Міноборони США створювалися центри психологічної реабілітації. Досвід країн Європи, що пережили військові конфлікти у ХХ ст., а в США після Іракської війни, просто величезний. Для того, щоб українські фахівці могли переймати цей відносно сучасний досвід вже зараз потрібні рішення політиків. Створення робочої групи по розробці Програми реабілітації та адаптації учасників АТО, у яку увійдуть народні депутати, експерти, волонтери та представники бізнесу, надасть можливість прискорити ці позитивні зрушення.

Висновки

Одним із важливих напрямків соціальної політики є забезпечення комплексу державних гарантій соціального і правового статусу військовослужбовців, які беруть участь у Антитерористичній, та призваних під час мобілізації, підвищення рівня їх соціального захисту, членів їх сімей та сімей, члени яких загинули під час проходження військової служби, сприяння соціальній адаптації. Вивчення та запровадження позитивного досвіду зарубіжних країн, поліпшення ефективності взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з регіональними інституціями сприятиме ефективній підтримці учасників АТО та членів їх родин.

Список використаної літератури

1. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України : Постанова Кабінету Міністрів України № 423 від 17.06.2015 р. // Урядовий кур'єр [Текст]. — 2015. — 31 жовт. — С. 13—15.

2. Про внесення змін до статті 6 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” [Електронний ресурс]: Закон України. — Режим доступу : www.portal.rada.gov.ua.
3. Звіт за 2014 рік [Електронний ресурс] / Міністерство соціальної політики. — Режим доступу : www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=160211.
4. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
5. Про особливості виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення антитерористичних операцій [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 24 від 31.01.2015 р. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Питання грошового забезпечення військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 111 від 09.04.2014 р. — Режим доступу : www.rada.gov.ua.
7. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.portal.rada.gov.ua.
8. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей [Електронний ресурс] : Закон України. — Режим доступу : www.portal.rada.gov.ua.
9. Наказ Міністерства оборони України № 345 від 19.05.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.mil.gov.ua/ministry/normativno-pravova-baza/nakazi-ministra-oboroni-ukraini/nakazi-ministerstva-oboroni-ukraini-za-2014-rik.html>.
10. Постанова Верховної Ради України № 1286-VII від 19.05.2014 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.portal.rada.gov.ua.
11. Кравченко М. В. Основні проблеми соціального захисту учасників АТО / М. В. Кравченко // Аспекти публічного управління [Електронний ресурс]. — 2015. — № 11/12. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2015_11-12_7.
12. Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил [Електронний ресурс] : наук. період. вид. — 2015. — Вип. 2(43). — Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.../cgiirbis_64.exe?...2...1...2015_2...

*Стаття надійшла до редакції 23.12.2016
Схвалена до друку редколегією 28.12.2016*

S. Vetlynskyi

SOCIAL PROTECTION OF MILITARY MEN UNDER CONDITIONS OF THE ANTI-TERRORIST OPERATION

This article analyzes the social protection of military men under conditions of the anti-terrorist operation (hereinafter “ATO”). The article provides an analysis of legislative support for social protection, in particular of a range of normative and legal acts regulating social protection of military men and their families. The article presents a classification of social protection instruments for military men, including the traditional (financial) ones, used by the country, and the nontraditional (non-financial) ones, which are a common efficient instrument for the realization of functions of interacting subjects of social policy. The author suggests that a rehabilitation program for ATO participants should be introduced at the national level.

Key words: armed conflict, ATO, social protection, military men, ATO participants.